

Газета державного спеціалізованого підприємства “Чорнобильська АЕС”

22 серпня
2012 року
№10-11
(1132-1133)

НЧАЕСІ Новини

www.chnpp.gov.ua

**С Днем Независимости
Украины!**

ИЗМЕНЕНИЕ СИСТЕМЫ ОПЛАТЫ ТРУДА: КАК ЭТО БУДЕТ?

Чернобыльская АЭС переходит на новую систему оплаты труда - 25-разрядную тарифную сетку. Как это будет, рассказывает помощник генерального директора Наталья ЛЕСНИКОВА

- Аналогичная вводимой на ЧАЭС 25-ступенчатая система оплаты труда была введена 5 лет назад в НАЭК "Энергоатом", на действующих АЭС Украины. Необходимость привести систему оплаты труда на ЧАЭС в соответствие с данной системой назрела давно. В первую очередь, это связано с Законом Украины "Об общих принципах дальнейшей эксплуатации и снятия с эксплуатации Чернобыльской АЭС": согласно указанному документу, средняя заработка персонала ЧАЭС должна быть не ниже, чем зарплата на действующих АЭС Украины. Это основная причина. Вторая причина - это приведение в соответствие всех принципов построения схем должностных окладов. Для справки скажу, что на сегодняшний день у нас действует 103 схемы должностных окладов и фиксированных тарифных ставок. Поэтому, чтобы создать постоянный принцип построения схем должностных окладов, была разработана 25-ти ступенчатая система оплаты труда. При построении этой системы на нашей станции, за основу была взята 25-ти ступенчатая система оплаты труда, разработанная на действующих АЭС Украины. Чем сходна 25-ти ступенчатая система с той, которая работает в НАЭК "Энергоатом"? Само собой, количеством ступеней, межступенчатой разницей в 10%.

Чем они отличаются? В основном, диапазоном схемы должностного оклада - разницей между минимальными и максимальными границами схем.

В 25-ти ступенчатой системе действующих АЭС этот диапазон составляет 10%, у нас - 36%, то есть тот диапазон, который утвержден отраслевым соглашением МЧС. Вызвано это тем, что на момент разработки (1 мая текущего года) минимальная тарифная ставка НАЭК "Энергоатом" почти на 20% отличалась от нашей в большую сторону.

То есть, если бы мы взяли к исполнению полностью тарифную систему НАЭК, то наши схемы должностных окладов оказались бы гораздо ниже, чем на действующих АЭС. Поскольку тарифные ставки и должностные оклады являются основополагающей составляющей структурой заработной платы, то, собственно говоря, построение схем должностных окладов и будет упорядочением всей системы оплаты труда.

Важно, что мы максимально сокращаем ручное управление построением таких схем: вместо 103-х у нас будет 25-ть, что уже говорит о многом.

- Что приобретает, или, возможно, теряет обыкновенный работник?

- Практически никто не потеряет в заработной плате, скорее приобретает. Увеличение тарифных ставок у рабочих-ремонтников будет где-то от 5% до 10%, у специалистов и профессионалов где-то такой же рост, у некоторых руководителей подразделений будет пересмотрен уровень схем должностных окладов, т.е. они, может быть, опустятся на одну-две ступени ниже. И здесь важно пояснить: много должностных окладов начальников подразделений ЧАЭС находятся на основной схеме - в отличие от действующих АЭС. То есть на действующих АЭС 6 цехов, а у нас -14, поэтому это соотношение немножко изменится. Нельзя говорить о потерях или приобретениях - это именно приведение в соответствие. Мы сравнивали, к примеру, к какой ступени относится должностной оклад руководителя подразделения действующей АЭС, и соотносили с ней аналогичную должность на ЧАЭС.

Введение 25-ти ступенчатой системы оплаты труда никак не связано с работой по тарификации, которую будет проводить ООТиЗ. Перетарификация будет производиться с целью приведения в соответствие квалификации работников к выполняемой работе. По итогам проведения тарификации, может быть, будут введены какие-то изменения в штатное расписание, но это будет никак не связано с 25-ти ступенчатой системы оплаты труда.

НАШ КАЛЕНДАРЬ

Август в истории ЧАЭС

01.08.1977 - начат физический пуск реактора 1-го энергоблока.

02.08.1995 - Верховная Рада Украины объявила Мораторий на строительство новых атомных станций и на увеличение мощности существующих сроком на пять лет

05.08.1998 - заключен контракт № SIP03-1-B01) между НАЭК "Энергоатом" и консорциумом ICC (Technicatom) - победителем тендера по ППП "B" (первоочередные проекты в рамках задач № 8, 15, 16, 17 и 18 - "Эксплуатация и мониторинг").

06.08.1999 - лицензия № 07/5-Б-0397-32 переоформлена в связи с передачей НАЭК "Энергоатом" права на осуществление эксплуатации объекта "Укрытие".

11.08.2005 - генеральным директором ГСП ЧАЭС назначен Игорь Иванович Грамоткин

нических средств системы контроля "Финиш" (в рамках задачи № 12 ПОМ).

24.08.1990 - приказом Минатомэнергопрома СССР № 621 в составе ПО "ЧАЭС" создано предприятие "Объект "Укрытие" с самостоятельным балансом.

25-29.08.1986 - совещание в Вене по рассмотрению причин и последствий аварии на ЧАЭС.

27.08.2001 - рабочая группа, созданная ГУП ПОМ, начала подготовку технического задания на разработку концептуального проекта (ТЭО) безопасного конфайнмента.

Август 1986 - проводилась уборка аварийных РАО с территории, кровли, венттрубы и захоронение их в развал 4-го энергоблока, а также за защитную стенку по оси 68 машзала (по решению Правительственной комиссии от **19.08.1986** г. № 106с); начаты работы по разделяльным стенам между блоками 3 и 4 (т.ч. отсечение коммуникаций).

Август 1997 - объявлены предтендерные операции (сбор заявок желающих участвовать в тендере) на Консультанта ГУП и пакеты Первоочередных проектов в рамках SIP.

Август 2001 - завершены СМР по реконструкции сетей электроснабжения ОУ (проект украинского вклада № УПИ-19 в рамках задачи № 1 SIP); введена в действие "Программа обращения с радиоактивными отходами на объекте "Укрытие" (распоряжение № 151 от 3.08.2001);

Август 2008 - завершены стабилизационные работы на объекте "Укрытие"

Август 2009 начаты работы по забивке свай для фундаментов надвижки НБК.

3-й кв.1993 - начаты монтажные работы по расширению системы пожаротушения "Сухотруб" (согласно тех. решению № 9 от 06.04.1993).

- Когда предполагается введение этой системы?

- Это будет зависеть от того, когда будет проведена конференция трудового коллектива по принятию коллективного договора.

Понятно, что вся эта система с приложениями будет введена в коллективный договор, будет обсуждена в подразделениях и принята конференцией трудового коллектива. И только после конференции она будет введена в действие. Предположительно, это может произойти с первого октября, если конференция будет проведена не позднее сентября.

- Предусмотрена ли так называемая "вилка" в 25-ти разрядной системе?

- Конечно. "Вилка" - это диапазон схемы, или разница между минимальной и максимальной границами схем. Как я уже сказала, на сегодня она будет составлять 36%.

Если в действующих на сегодняшний день схемах должностных окладов такой диапазон составлял где-то от 50% до 100% и более, то сейчас будет единым - 36%, он утвержден отраслевым соглашением МЧС.

По такой системе оплаты труда работают не только действующие станции, есть масса рекомендаций, методических указаний, которые я подробно изучила. Отрицательных моментов я не обнаружила, единственное, чем отличаются такие системы по оплате труда - разницей по количеству ступеней, уровнем коэффициентов.

То есть, если мы сейчас не воспользуемся моментом и не возьмем за основу 25-ти ступенчатую систему оплаты труда действующих АЭС Украины, то, вполне возможно, наступит момент, когда нам предложат перейти 20-ти ступенчатую систему бюджетных организаций, а там коэффициенты вдвое ниже, чем на действующих АЭС.

Поэтому самое время нам воспользоваться таким моментом и ввести эту систему у нас.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

ПРО СХВАЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ В ОКРЕМІХ ЗОНАХ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

1. Схвалити Концепцію реалізації державної політики у сфері розвитку діяльності в окремих зонах радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, що додається.

2. Міністерству надзвичайних ситуацій разом з Державним агентством з управління зоною відчуження розробити та подати у місячний строк Кабінету Міністрів України план заходів щодо реалізації схваленої цим розпорядженням Концепції.

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

СХВАЛЕНО
розворотом Кабінету Міністрів України
від 18 липня 2012 р. N 535-р

КОНЦЕПЦІЯ

реалізації державної політики у сфері розвитку діяльності в окремих зонах радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

Проблема, яка потребує розв'язання

Зона відчуження і зона безумовного (обов'язкового) відселення (далі - зона відчуження) є частиною території, що зазнала найбільшого радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, з особливою формою управління, землі якої виведені з господарського обігу і відмежовуються від суміжної території.

На території зони відчуження розміщені радіаційно-ядерні об'єкти, система радіаційно-екологічного контролю та моніторингу, об'єкти інфраструктури, які потребують зняття з експлуатації, переведення в екологічно безпечний стан та забезпечення розвитку з урахуванням інтересів держави, зокрема ядерно-енергетичного комплексу.

Земельні, водні та лісові ресурси зони відчуження, які виконують функцію природного бар'єра на шляху розповсюдження радіоактивного забруднення за її межі, потребують постійного контролю, обслуговування і використання з дотриманням вимог радіаційної безпеки.

Екологічна небезпека в зоні відчуження зумовлена не лише наявністю ядерно- та радіаційно-небезпечних об'єктів і загрозою поширення радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи на значну територію, а і можливістю виникнення таких катастрофічних явищ, як лісові пожежі, неконтрольоване підтоплення та осушення ґрунтів, епіфітотії та епізоотії, інших негативних процесів у навколошньому природному середовищі.

У той же час зона відчуження є осередком національних духовних і культурних цінностей, у якому зберігаються об'єкти культурної спадщини.

Діяльність у зоні відчуження провадиться за такими напрямами:

- підтримка бар'єрної функції та забезпечення функці-

нування об'єктів інфраструктури;

- зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему;
- безпечне поводження з радіоактивними відходами, у тому числі тими, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, та відпрацьованим ядерним паливом;
- підтримання у безпечному стані побудованих після Чорнобильської катастрофи об'єктів локалізації радіоактивних відходів;
- очищення та дезактивація забрудненої території.

Мета і строки реалізації Концепції

Метою Концепції є визначення напрямів і пріоритетів організаційної, виробничої, науково-технічної, природо-охранної та іншої діяльності у зоні відчуження, що спрямовується на мінімізацію екологічної небезпеки та збереження природних багатств, матеріальних, духовних і культурних цінностей, забезпечення стійкості і біорізноманіття її екосистеми та використання території зони відчуження у господарських цілях.

Реалізація Концепції, зокрема, передбачає:

- захист населення від можливого впливу радіаційно-ядерних об'єктів зони відчуження та радіоактивного опромінення, а також радіаційний захист персоналу, який працює в зоні відчуження, у тому числі у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- ефективне використання в інтересах держави об'єктів, розміщених на майданчику Чорнобильської АЕС та в зоні відчуження;
- забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури, необхідних для провадження діяльності у зоні відчуження;

- збереження розташованих у зоні відчуження об'єктів державної власності для їх подальшого використання;
- проведення радіоекологічного моніторингу навколошнього природного середовища;
- проведення наукових досліджень;
- удосконалення системи управління та структури державних підприємств, що провадять діяльність у зоні відчуження;
- провадження господарської діяльності, зокрема реалізація інвестиційних проектів з урахуванням необхідності зменшення колективної дози радіоактивного опромінення персоналу, який працює в зоні відчуження, а також обмеження його кількості.

Реалізувати Концепцію передбачається у період до 2017 року.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Розв'язання проблеми здійснюється з урахуванням таких принципів забезпечення безпеки:

- у зоні відчуження допускається лише провадження діяльності, що не погіршує радіоекологічного стану території, сприяє її реабілітації та подальшому відновленню і використанню згідно з нормами і правилами радіаційної безпеки;
- діяльність, пов'язана із зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС, перетворенням об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, поводженням з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом, очищеннем території, використанням природних ресурсів, провадиться з дотриманням принципів радіаційної безпеки;
- заходи з мінімізації екологічної небезпеки у зоні відчуження здійснюються з урахуванням можливості виникнення екстремальних природних ситуацій та пов'язаного з ними ризику розповсюдження радіоактивних речовин, у тому числі за межі зони відчуження;
- діяльність, спрямована на покращення радіоекологічного стану, провадиться з максимальним використанням природних чинників;
- інвестиції у будь-який вид діяльності на території зони відчуження здійснюються виходячи з пріоритетності забезпечення безпеки відповідно до економічних можливостей держави та з урахуванням принципів протирадіаційного захисту.

Шляхами розв'язання проблеми є:

- підтримка бар'ерної функції та удосконалення захисних бар'єрів;
- укріплення гідротехнічних споруд як основного бар'єра на шляху міграції радіоактивних речовин за межі зони відчуження (водним шляхом мігрує до 90 відсотків загальної кількості радіоактивних речовин);
- зменшення ризику виникнення лісових пожеж (під час пожеж повітряним шляхом мігрує до 10 відсотків загальної кількості радіоактивних речовин);
- раннє виявлення загоряння та пожеж;
- здійснення протипожежних заходів, зокрема зниження рівня захаращеності, улаштування мінералізованих смуг і протипожежних розривів, пожежних водоймищ, у тому числі в заказнику "Чорнобильський спеціальний";
- здійснення заходів із зменшення обсягу міграції радіоактивних речовин за межі зони відчуження під час екстремального вітру, урагану, смерчу;
- зменшення обсягу техногенного розповсюдження радіонуклідів;
- запобігання несанкціонованій діяльності у зоні відчуження, проникненню на її територію сторонніх осіб і транспортних засобів, контроль за вивезенням (ввезенням) радіоактивно забруднених матеріалів і забезпечення громадського порядку;
- підтримка в робочому стані огорожі по периметру зони відчуження;
- удосконалення системи охоронної сигналізації;
- улаштування штучних бар'єрів на просіках і лісних дорогах;
- забезпечення функціонування пунктів спеціального оброблення транспортних засобів;

- модернізація контрольно-пропускних пунктів із встановленням автоматизованого обладнання для радіаційного контролю;
- радіоекологічний моніторинг зони відчуження і її цільове районування, визначення доз зовнішнього і внутрішнього опромінення потенційних жителів, проведення за його результатами картування території зони відчуження та визначення зон можливого проживання населення, спорудження об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами;
- здійснення медичного і біофізичного контролю за персоналом, що працює в зоні відчуження;
- забезпечення експлуатаційної надійності об'єктів, зокрема за лінічного, автомобільного, трубопровідного транспорту, тепло-, водо- та енергопостачання, засобів зв'язку, ліній електропередач;
- зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, стабілізація стану об'єкта "Укриття" та перетворення його на екологічно безпечну систему відповідно до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, затвердженої Законом України від 15 січня 2009 р. N 886-VI;
- будівництво в зоні відчуження комплексу об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, відповідно до Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами, затвердженої Законом України від 17 вересня 2008 р. N 516-VI.

Реалізація Концепції здійснюється виходячи з необхідності:

- ефективного використання об'єктів і споруд, розміщених на майданчику Чорнобильської АЕС, зокрема тих, що вивільняються у процесі зняття з експлуатації 1 - 3 блоків;
- забезпечення взаємозалежності та синхронізації діяльності на зазначеному майданчику та на іншій території зони відчуження під час зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, зняття з експлуатації водойми-охолоджувача Чорнобильської АЕС, експлуатації та закриття сковищ для захоронення радіоактивних відходів, будівництва, експлуатації та зняття з експлуатації об'єктів, призначених для їх перероблення;
- врахування сумарного радіаційного впливу (потенційного і поточного) комплексу виробництв поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом, у тому числі на довготривалий період;
- звільнення від регулюючого контролю радіоактивних матеріалів, включаючи тверді радіоактивні відходи, які утворюються під час зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та здійснення заходів з дезактивації території зони відчуження згідно з нормативними документами;
- забезпечення фізичного захисту об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом, у тому числі розроблення та здійснення заходів адміністративного контролю за сковищами для захоронення таких відходів з метою обмеження розповсюдження радіоактивного забруднення;
- розвитку виробничої та природоохоронної діяльності, у тому числі в заказнику "Чорнобильський спеціальний";
- визначення меж території зони відчуження, що відведена для виробничої діяльності, зокрема пов'язаної із забезпеченням функціонування радіаційно-ядерних об'єктів;
- будівництва централізованого сковища для відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій;
- розвитку виробництва, пов'язаного з дезактивацією обладнання, матеріалів тощо з метою повернення матеріальних цінностей, що перебувають у зоні відчуження, у господарське використання;
- опрацювання питання щодо розміщення плавильного виробництва для отримання металу для виготовлення контейнерів (бочок) для зберігання радіоактивних відходів;
- опрацювання питання щодо реалізації проектів у

КОНЦЕПЦІЯ

реалізації державної політики

у сфері розвитку діяльності в окремих зонах радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

3 сфері зеленої енергетики:

- використання альтернативних та відновлюваних джерел енергії, іммобілізація частини мобільних форм радіонуклідів у ґрунті шляхом утилізації радіаційно-забрудненої деревини (будівництво когенераційних установок із спалюванням деревини);
- вирощування сільськогосподарських енергетичних культур (рапсу, швидкорослої верби тощо) та розміщення виробництва з їх перероблення;
- розміщення вітрових і сонячних електростанцій; реалізації екологічних та природоохоронних проектів;
- реабілітація земель зони відчуження із застосуванням методів фіксації радіонуклідів на місцевості;
- підтримка та розвиток біорізноманіття, у тому числі реабілітація ставків, що виключені з рибоводного процесу внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;
- здійснення лісовидновлювальних заходів; поводження з торфовими болотами у зоні відчуження;
- проведення наукових досліджень, зокрема:
- радіаційний моніторинг довкілля, довгострокове прогнозування і оцінка ризиків від міграції радіонуклідів у природних і природно-техногенних екосистемах зони відчуження;
- аналіз можливих напрямів реабілітаційної діяльності на території зони відчуження з урахуванням радіаційних фактірів, екологічного, фіто- та зоосанітарного стану, стану рослинного покриву тощо;
- проведення радіоекологічних, радіобіологічних і радіаційно-генетичних досліджень об'єктів флори і фауни, розроблення методичних підходів до радіаційного захисту біоти;
- вивчення трансформацій урбанізованих екосистем під впливом чинників аварії (на прикладі м. Прип'яті), у тому числі з метою вивчення наслідків радіоактивного забруднення урбанізованого ландшафту через радіаційні аварії або терористичні акти;
- вивчення і оцінки бар'єрних властивостей основних елементів природно-техногенної бар'єрної системи зони відчуження з метою їх оптимізації;
- обґрунтування вибору майданчика для будівництва сковища радіоактивних відходів геологічного типу;
- вивчення природних і природно-техногенних процесів, які впливають на характеристики об'єктів, розташованих у зоні відчуження, розроблення пропозицій щодо підвищення рівня їх надійності;
- дослідження з метою обґрунтування цільового функціонального районування зони відчуження, зокрема виділення території для спорудження радіаційно-ядерних об'єктів, полігонів наукових досліджень, провадження господарської діяльності, не пов'язаної з використанням джерел іонізуючого випромінювання, та території, яку можна повернути для господарського використання;
- розроблення кількісних та якісних показників і критеріїв щодо визначення кінцевого стану території зони відчуження після здійснення заходів з реабілітацією, в результаті яких можливе повернення її до господарського використання;
- дослідження і збереження історичної та культурної спадщини;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питанням перебування у зоні відчуження осіб, які проживають у ній тимчасово;
- збереження пам'яток культурної спадщини, культових споруд і кладовищ;
- створення системи управління діяльністю в зоні відчуження на основі використання сучасних геоінформаційних комп'ю-

терних технологій;

- здійснення міжнародного співробітництва;
- уドосконалення законодавства у сфері ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, радіологічного захисту населення, реабілітації радіаційно-забруднених територій і поводження з радіоактивними відходами та джерелами іонізуючого випромінювання.

Очикувані результати

Реалізація Концепції забезпечить:

- радіаційну безпеку персоналу, що працює в зоні відчуження, а також зниження рівня радіаційного ризику для населення за її межами;
- безпечне виконання робіт із зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС;
- подальшу стабілізацію об'єкта "Укриття" і мінімізацію ризиків на етапі його перетворення на екологічно безпечною систему;
- прийнятний рівень безпеки об'єктів локалізації радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- мінімізацію рівня екологічної небезпеки, пов'язаної з поводженням із радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом на основі створення у зоні відчуження системи поводження з ними як елемента відповідної державної системи;
- підвищення рівня захищеності населення і довкілля відповідно до міжнародних стандартів шляхом мінімізації небезпеки радіаційно-ядерних об'єктів, розміщених у зоні відчуження;
- безпеку наявних і споруджуваних у зоні відчуження радіаційно-ядерних об'єктів на належному рівні з урахуванням радіоактивного забруднення навколошнього природного середовища аварійного походження;
- отримання нових наукових радіоекологічних та радіобіологічних даних, розроблення сучасних підходів до радіополічного захисту біоти;
- зниження рівня соціальної напруги у суспільстві в результаті створення необхідних умов для ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, в тому числі вилучення та захоронення паливомісних матеріалів з об'єкта "Укриття" і довгоструючих радіоактивних відходів, що зберігаються у сковищах, розміщених в зоні відчуження;
- подальшу реабілітацію окремих територій і використання переважної частини території зони відчуження у господарських цілях.

Оцінка фінансових і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Концепції

Реалізацію Концепції планується здійснити за рахунок таких джерел:

- державний бюджет (за загальнодержавними цільовими програмами, що передбачають фінансування окремих напрямів діяльності у зоні відчуження);
- гранти, дарунки, благодійні внески;
- інші кошти, в тому числі отримані в результаті провадження окремих видів діяльності на території зони відчуження.

Обсяги фінансування визначаються загальнодержавними цільовими та іншими програмами, спрямованими на розвиток діяльності у зоні відчуження.

Концепцію планується реалізувати шляхом максимального залучення кваліфікованого персоналу Чорнобильської АЕС та інших підприємств зони відчуження, у тому числі підприємств, які провадять діяльність на етапах будівництва та експлуатації об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

УЗГОДЖЕНО:
Міністерство охорони
здоров'я України

УЗГОДЖЕНО:
Державне управління охорони
навколишнього природного
середовища в Київській
області

УЗГОДЖЕНО:
Голова
агентства
управління
відчуження
державного
України з
зоною

*Лист
від 20.01.2012
N 4.03-58*

2012

О.І. Безкоровайний

В.І. Холоша

« 107 »

2012

« 106 »

2012

ЗАЯВА ПРО НАМІРЫ

Розробка техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) виведення з експлуатації водоймища-охолоджувача ЧАЕС

- Інвестор (замовник) - Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС»

Поштова та електронна адреса: 07100 м. Славутич, Київської обл., а/с 10, 11, факс (04579) 2-56-70, комутатор (04593) 4-31-07, 4-31-09 E-mail: kanc@chnpp.gov.ua

- Місце розташування об'єкта – Київська область, Чорнобильський район, Чорнобильська АЕС, водоймище-охолоджувач Чорнобильської атомної електростанції.

- Характеристика діяльності.

Виведення з експлуатації водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС (приведення до рівня, характерного до споруди Чорнобильської АЕС і водоймища-охолоджувача).

Технічні та технологічні дані.

Водоймище-охолоджувач було створене штучно для забезпечення виведення тепловиділень у процесі вироблення електроенергії Чорнобильської АЕС. Рівень води у водоймищі на 6 метрів вище рівня ніж в річці Прип'ять, що забезпечується безперервним підживленням водоймища з ріки насосною станцією. Площа водоймища складає 22,9 км². У результаті аварії 1986 року водоймище було забруднене радіонуклідами. На стадії ТЕО передбачається проаналізувати різні варіанти виведення з експлуатації водоймища-охолоджувача, у тому числі:

- збереження об'єкта в існуючому стані;
- зниження рівня у водоймищі за рахунок природної фільтрації та випарювання при відключені насосної станції підтримки рівня;
- регульоване зниження рівня (з періодичним включенням насосних агрегатів станції підтримки рівня) з реалізацією, у разі необхідності, реабілітаційних заходів.

Крім цього, на стадії ТЕО планується розглянути наслідки для навколишнього середовища випадків можливого винесення радіонуклідів за межі водоймища-охолоджувача водним і повітряним шляхами після спуску води та осушення частини його дна. Передбачається також оцінити сценарії перетворення нової ландшафтної екосистеми в рамках існуючої сьогодні місткості водоймища-охолоджувача і варіанти керування елементами трансформованої екосистеми, що буде утворена після спуску води з водоймища. У процесі ухвалення рішення прийматимуться до уваги можливі зміни в режимі підземних вод і екосистеми на прилеглих територіях, а також можливі аварійні ситуації і наслідки надзвичайних гідрометеорологічних явищ.

У процесі виведення з експлуатації водоймища-охолоджувача не передбачається проведення будівельно-монтажних робіт.

Рішення про оптимальний графік зниження рівня та реалізації реабілітаційних заходів прийматимуться на підставі даних, отриманих у процесі реалізації програми моніторингу.

4. Соціально-економічна необхідність діяльності, що планується.

Виведення з експлуатації водойми-охолоджувача дозволить знизити ризики радіоактивного забруднення рр. Прип'ять і Дніпро (у випадку руйнування штучних дамб і порушення умов нормальної експлуатації сховищ радіоактивних відходів, створених на майданчику Чорнобильської АЕС у післяаварійний період), а також знизити витрати, пов'язані з підтримкою рівня води у водоймищі.

5. Потреба в ресурсах при будівництві та експлуатації:

земельних – не потрібно;

сировинних – не потрібно;

водних – не потрібно;

енергетичних – потреба в електроенергії визначається графіком підтримки залишкового рівня води у водоймищі (при виведенні з експлуатації відбувається скорочення споживання електроенергії на роботу станції підтримки рівня у водоймищі);

трудових – потреба в трудових ресурсах для ведення програми моніторингу та реалізації реабілітаційних заходів визначається на стадії розроблення програми моніторингу та проектної документації на виконання реабілітаційних заходів (у разі необхідності їхнього виконання).

6. Транспортне забезпечення (при будівництві та експлуатації).

У разі потреби проведення реабілітаційних заходів питання транспортного забезпечення будуть пророблені в робочому проекті.

7. Екологічні та інші обмеження діяльності, що планується за варіантами.

Діяльність на даній території регулюється Законом України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи».

8. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за варіантами.

Види та обсяг еколого-інженерної підготовки і заходи захисту навколошньої території за варіантами будуть визначені в техніко-економічному обґрунтуванні.

9. Можливі впливи діяльності, що планується (при будівництві та експлуатації) на навколошнє середовище:

клімат і мікроклімат – вплив незначний, обумовлено скороченням площини водної акваторії;

повітряне – можливий деякий вплив радіоактивно забруднених аерозолів з поверхні осушених ділянок дна у безпосередній близькості від водойми. Детальні розрахунки та оцінки ефектів можливого вітрового перенесення радіоактивних аерозолів з території трансформованого дна водойми будуть виконані на стадії розроблення ТЕО та ОВНС;

водну – за рахунок недопущення руйнування дамби водоймища-охолоджувача і розмиву її території, будуть знижені рівні підземних вод, підтоплення забруднених територій, зниження темпів забруднення підземних вод, що знизить ризики забруднення вод річок Прип'ять і Дніпро;

ґрунти – передбачаються впливи, пов'язані із зменшенням площі акваторії. Детальний аналіз буде виконано на стадії розроблення ТЕО та ОВНС;

рослинні та тваринний світ, заповідні об'єкти – об'єми і площа поверхні будуть зменшені, кількість риби забрудненої у водоймі буде суттєво зменшено, негативних впливів не очікується. Однак передбачається і позитивний ефект для збільшення біорізноманітності водоплавних та інших тварин у новій трансформованій екосистемі;

навколишнє соціальне середовище (населення) – не передбачається

навколишнє техногенне середовище – передбачається зниження рівня і спрямованість руху ґрутових вод на майданчику ЧАЕС і прилеглих територіях (зокрема в місцях розміщення сховищ радіоактивних відходів), що матиме позитивний вплив на фундаменти існуючих споруд і тих, що будується, і знизить швидкість перенесення радіоактивно забруднених вод у бік їхнього розвантаження в р. Прип'ять, скоротить утворення рідких радіоактивних відходів на Чорнобильській АЕС.

10. Відходи виробництва і можливість їхнього повторного використання, утилізації, знешкодження або безпечної захоронення.

Не передбачається відходів виробництва. На стадії розроблення ТЕО, ОВНС і Програми моніторингу передбачається пророблення реабілітаційних заходів, пов'язаних з можливим видаленням частини радіоактивно-забруднених ґрунтів і надлишкової біомаси, а також заходами, що будуть сприяти розвитку сукцесії (заростанню) і стабілізації трансформованого водно-болотного і ґрутового ландшафту.

11. Обсяг виконання ОВНС.

Згідно з «Вимогами до складу та структури техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) та матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) зняття з експлуатації водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС».

12. Участь громадськості.

У процесі реалізації проекту виведення водоймища-охолоджувача з експлуатації Замовник керуватиметься Законом України «Про екологічну експертизу», Законом України «Про загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» та іншими нормативно-правовими актами, що визначають участь громадськості при реалізації вищевказаного проекту.

Замовник

Генеральний директор ДСП ЧАЕС

I.I.Грамоткін

«20» 08 2012 р.

Виконавець

Директор ПБ АЕС НАНУ

O.O. Ключников

«20» 08 2012 р.

Козлодуй: на пути снятия с эксплуатации

Чернобыльская АЭС - первая АЭС в Украине, ей же было суждено первой стать на путь снятия энергоблоков с эксплуатации. За пределами же нашей страны задачи, аналогичные тем, что стоят сегодня перед нашим предприятием, выполняются на множестве АЭС. Этой статьей мы открываем цикл материалов, посвященных зарубежному опыту снятия атомных энергоблоков с эксплуатации.

Сегодня мы расскажем вам об опыте выведения из эксплуатации энергоблоков на болгарской АЭС "Козлодуй".

АЭС "Козлодуй" расположена на берегу р. Дунай, в 200 км к северу от столицы страны Софии и в 5 км от города Козлодуй, в честь которого и получила название. В 1966 правительства Болгарии и СССР подписали соглашение о сотрудничестве в строительстве атомной электростанции в Болгарии. Строительство АЭС "Козлодуй" началось 6 апреля 1970.

В 1974 году 1 блок станции был включен в сеть. Поставки ядерного топлива и все работы с ним вели СССР и Россия. В 1991-2002 станция располагала 6-ю энергоблоками суммарной мощностью в 3760 МВт, которые обеспечивали свыше 45 % необходимой стране электроэнергии.

В 2002 и 2006 Болгария как страна-кандидат в члены ЕС была вынуждена выполнить условия Евросоюза и закрыть первые четыре блока АЭС - ВВЭР-440.

Оставшиеся два блока-“тысячника” - 5-й и 6-й - успешно прошли модернизацию в 2005-2006 годах, и в настоящее время удовлетворяют требованиям безопасности ЕС. В апреле 2012 года, после отказа от реализации проекта по строительству АЭС "Белене", бол-

гарским правительством было принято решение о строительстве 7-го блока на АЭС "Козлодуй", с использованием оборудования, заказанного для АЭС "Белене".

В 2004 году в соответствии с законом о безопасном использовании атомной энергии, было создано государственное предприятие ДП РАО. Национальная стратегия Болгарии по обращению с РАО и ОЯТ требовала создания компа-

нии-оператора, в чью сферу ответственности вошло бы обращение с радиоактивными отходами после того, как они покидают территорию тех объектов, на которых образуются.

Отделение "Козлодуй" компании выполняет задачи по переработке и обработке РАО, генерируемых в ходе эксплуатации атомной станции. В 2006 году в состав ДП "РАО" было включено постоянное хранилище отходов близ села Нови Хан, ранее (с 1964 года) управлявшееся институтом ядерных исследований и ядерной энергетики болгарской академии наук.

В конце 2008 года в структуре ДП "РАО" появилось третье подразделение. В его задачи входит проведение работ по выводу из эксплуатации блоков №№1-4 АЭС "Козлодуй" после признания их объектами по обращению с РАО.

В октябре 2010 года компания ДП РАО получила лицензию на управление блоками №№1-2 АЭС

"Козлодуй" в качестве сооружений для обращения с радиоактивными отходами

В 2012 году предусматривается, что блоки №№3-4 АЭС "Козлодуй" также получат статус сооружений для обращения с радиоактивными отходами.

В настоящее время данные два блока считаются ядерными сооружениями в статусе "Е", предусматривающим хранение ОЯТ в бассейнах выдержки.

По определению, после получения нового статуса блоки не могут более производить новые радиоактивные отходы и увеличивать объёмы загрязнённой технической воды.

В мае 2011 года на АЭС "Козлодуй" был открыт цех для сухого хранения ОЯТ. Полная стоимость сооружения хранилища оценивается более чем в 70 миллионов евро. Проект был реализован немецким консорциумом в составе компаний RWE/NUKEM/GNS. Проектная вместимость хранилища - 5256 кассет.

Стоимость вывода из эксплуатации одного атомного блока обойдётся в итоге болгарскому государству в сумму 1,6 миллиардов евро. Эта величина получается следующим образом - исходные 500 миллионов евро и инфляция 3% в течение сорока лет после останова.

Средства на вывод из эксплуатации атомных блоков аккумулируются в Болгарии в двух фондах - фонд "Радиоактивные отходы" (РАО) и фонд "Вывод из эксплуатации ядерных сооружений" (ИЕЯС). В первом из них собрано 145 миллионов левов.

Эти средства пойдут на сооружение национального хранилища

состоянию на 2010 находилось 1,053 миллиардов левов. Если АЭС "Козлодуй" будет работать бесперебойно, то за счёт её производственной деятельности фонд получит до 2015 года ещё 275 миллионов левов.

В то же время, деньги в болгарских фондах одновременно как бы есть - и как бы нет. Стратегия поясняет, что фонды на вывод в некоторых случаях могут не иметь наличных денег, так как их будет забирать правительство на теку-

ков. Фонд уже выделил 312,7 миллионов евро на работы в ядерном секторе и 226,6 миллионов - в неядерном.

За период 2010-2013 годов, в фонд поступит от Евросоюза ещё 300 миллионов евро. Из них, 180 миллионов будет потрачено на проекты, связанные со снятием блоков с эксплуатации.

Отдельная тема - судьба болгарского ОЯТ, которое вывозится в Россию для переработки. Образующиеся при этом высокоактивные отходы придётся захоранивать силами Болгарии. На чьей территории, пока точно не известно. Стратегия предусматривает, что Болгария будет участвовать в региональных проектах по хранению ВАО.

Низко- и среднеактивные отходы, которые останутся после демонтажа блоков, будут размещены в национальном хранилище. Предполагается, что первая очередь хранилища будет построено к 2015 году. Для объекта сейчас выбирается подходящая площадка. "

К 2020 году начнётся возврат в Болгарию ВАО, остающегося от переработки ОЯТ. В стратегии указано, что от переработки того количества ОЯТ, которое было вывезено в Россию в 1998-2009 годах, образуется 128 тонн ВАО. К 2030 году Болгария будет иметь 17805 контейнеров, подготовленных для хранения РАО суммарным объёмом 132 200 кубометров. Для хранения выбраны площадки на АЭС "Козлодуй" и в национальном хранилище вблизи Нови Хан.

РАО, в котором предполагается размещать и демонтированное оборудование малых (с реакторами ВВЭР-440) блоков АЭС "Козлодуй". До 2015 года капиталы фонда должны возрасти на 105 миллионов левов, но для этого двум оставшимся болгарским реакторам необходимо выдавать ежегодно 15 КВт/час электроэнергии.

В копилке фонда ИЕЯС на по-

щие расходы. Забирать в долг, под небольшой процент (2-4%). Примерно также поступают в части европейских государств, где деньги на вывод АЭС вкладываются в государственные облигации.

Специфически болгарский источник средств на вывод блоков АЭС - международный фонд "Козлодуй" (МФК), созданный Евросоюзом в порядке компенсации за досрочное закрытие малых бло-

**По материалам прессы
подготовил Вадим ЛЮБИВЫЙ**

Солнечный и тепловой удар

Осторожно! Солнце

Солнечному и тепловому ударам наиболее подвержены дети и люди, страдающие заболеваниями сердца, сосудов и желез внутренней секреции

Солнечный удар - это острое болезненное состояние, которое возникает из-за перегрева головы прямыми лучами солнца: кровеносные сосуды мозга расширяются, происходит сильный приток крови к голове. В некоторых случаях могут возникать разрывы мелких кровеносных сосудов мозга, что может вызвать нарушения центральной и периферической нервных систем человека.

Основная причина солнечного удара - солнце, нещадно палящее вашу непокрытую голову или обнаженное тело. Также солнечному удару способствуют духота, безветренная погода, переедание, распитие спиртных напитков на пляже.

Нежелательно засыпать во время загорания, если боитесь уснуть - просите отдыхающих рядом разбудить вас.

Признаки солнечного удара: покрасневшее лицо, головная боль, головокружение. Затем начинает疼еть в глазах, появляются тошнота, в некоторых случаях - рвота. Иногда возникают кровотечения из носа и расстройства зрения. Если не оказать помощь, пострадавший теряет сознание, у него появляется одышка, пульс учащается, нарушается деятельность сердца. Солнечный удар нередко сочетается с ожогами кожи: краснота, пузыри и т.д.

Тепловой удар - это остро возника-

ющее болезненное состояние, вызванное перегреванием тела. В результате перегрева усиливаются процессы теплообразования с одновременным уменьшением или затруднением теплоотдачи в организме человека, что вызывает нарушение его жизненных функций.

Перегреванию тела способствует все, что нарушает выделение пота и затрудняет его испарение: высокая температура и влажность воздуха, физическая работа в кожаной, прорезиненной или синтетической одежде, переутомление, обезвоживание организма, обильная еда, длительные походы в жаркую погоду.

Получить тепловой удар еще легче, чем солнечный: солнце не является для него необходимым условием, достаточно усиленно поработать в слишком теплой не пропускающей воздух одежде или несколько часов провести в душном, плохо вентилируемом помещении.

Признаки теплового удара: общая слабость, сонливость, головная боль, головокружение. Затем лицо краснеет, температура тела повышается, иногда до 40 градусов С, часто бывают диспептические расстройства - понос, рвота. Если к этому времени не устранены причины, вызвавшие перегревание, у больного начинаются галлюцинации, бред, затем пострадавший теряет сознание, его лицо бледнеет, кожа холодная и иногда синюш-

ная, потоотделение повышенено, сердечная деятельность нарушена, пульс частый и слабый. В таком состоянии человек может погибнуть, если ему не окажать срочную медицинскую помощь.

Первая помощь при солнечном и тепловом ударе

Первая помощь одинакова в обоих случаях. Пострадавшего необходимо немедленно вынести на свежий воздух в тень или в прохладное, хорошо вентилируемое помещение, рассстегнуть воротник его одежды, а лучше раздеть до пояса, уложить на спину с приподнятой головой. На голову положить холодный компресс, тело обернуть мокрой простыней или опрыскивать холодной водой. Внутрь - обильное прохладное питье. Хорошо помогает обычная настойка валерианы: 20 капель на треть стакана воды. При расстройстве дыхания слегка намочите ватку нашатырным спиртом (он есть в каждой автомобильной аптечке) и несколько раз осторожно поднесите к носу пострадавшего. В экстренных случаях, когда человек в обмороке, его дыхание остановилось, а пульс не прощупывается - не ждите медиков, начинайте делать искусственное дыхание и закрытый массаж сердца.

Солнечный и тепловой удары легко возникают у детей, подростков и стариков, так как в силу возраста их организм имеет определенные физиологические особенности, система внутренней терморегуляции их организма несовершенна. Также в группе риска люди, непривычные к жаре, страдающие ожирением, сердечно-сосудистыми и эндокринными заболеваниями или злоупотребляющие алкоголем.

Если вы относитесь к одной из этих групп, не ждите, когда солнце и жара в прямом смысле слова ударят по вашему здоровью.

Чтобы предупредить тепловые удары, необходимо создать нормальные условия труда и быта там, где вы живете и работаете: нормальная температура, влажность и вентиляция в помещениях, одежда, выбранная "по сезону", помогут вам значительно снизить риск теплового удара.

Подготовили: Соколовский А.В.
Маложон Р.М.

Новини ЧАЕС

Засновник - державне спеціалізоване підприємство
"Чорнобильська АЕС"

Новости ЧАЭС

Над номером працювали:

Головний редактор Майя Руденко
Олена Семашко, Тетяна Агеєва
Вадим Любивий, Євген Перін
Тел.: 2- 59 -02, 2-57-46
E-mail: ipo_3@chnpp.gov.ua

Газета заснована у 1995 році.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року